సామెతలు - మన కవులు

తెలుగు భాషలోని సామెతల గూర్చి మొల్ల తన రామాయణంలో ఈ క్రింది పద్యరూపంలో ఎంత చక్కగా చెప్పిందో చూడండి

"కందువ మాటలు సామెత
లందముగా గూర్చి చెప్పనది తెలుగునకుం
బొందై, రుచియై, వీనుల
విందై మరి కానిపించు విబుధుల మదికిన్"

అలాగే తెలుగు భాషలోని కావ్యాలలో జానపద విజ్ఞానాంశాలని ప్రథమంగా ప్రవేశపెట్టిన పాల్కురికి సోమన గారు తాను రాసిన ఒక ద్విపదలో ఎన్ని సామెతలను అందంగా కూర్చారో చూడండి

"నేలకు నింగికి సూత్ర
పట్ట, మోకాళ్ళను బట్ట తలలను
ముడివెట్ట, తన నీడగడవంగబార,
వడినెండ మావుల కడగాళ్ళుగట్ట,

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

బాయక రెండుగా బారెడు నీరు,
ప్రేయంగ, బులిజున్ను గోయనియమ్మ,
తానారయొలువ, జట్రాతిపై గ్రుంక,
నేనుంగు పురుడూమ, నిసుక త్రాడ్వేన,
లలిగొన దిశలు డాలములు వాయింప,
జెలగుచు రోకట జిగురులు గోయ,
గలివెన్నబుచ్చ, గొండలు దొంతివేర్ప
నిలమంచు గుంచాన గొలువ, రేవగలు
సేయ, నాకసమున జిత్రరూపములు
వ్రాయ, వాయువుబట్ట, వడగండ్ల గుండ్లు
గట్ట, వెన్నెల బ్రోవుగా జేయ, జచ్చి
పుట్ట."

అలాగే ఇంకా వందలాది సామెతలని తన బసవపురాణములో ఎంత హృద్యంగా వివరించారో , చదివితే కానీ వాటి విలువ తెలియదు. మచ్చుకి కొన్ని...

కరివైరి తోడ గుక్కలు వోల్పసరియె?
కరితోడ గ్రామ సూకరములు సరియె?
జలధితోడ నిల జాటిపడియలు సరియె?
దడిగంగతో వెడవ్రంతులు సరియె?

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

తపనుతో ఖద్యోత తతులెల్ల సరియె?
యుపమింప జంద్రుతో నుడుపంక్తి సరియె?
మేరువుతో బెరమెట్టులు సరియె?
పారిజాతంబుతో బ్రబ్బిళ్ళు సరియె?

యలరుగంధద్రవ్యములు దగుల్కొన వలువ చందమున

భువి మసికప్పడమున గప్పబడియు
నివిడి వెలుగు మాణిక్యంబట్లు

ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతూ ఉంటే ఎన్నో... మరిన్ని వివరాలు త్వరలో మీ ముందుకు

Keywords: pAlkuriki sOmana gEya rachana, dwipada rachana, jAnapada bANI sAhityam, jAnapada gEyAlu, jAnapada sAhityam, molla, basava purANamu

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com